

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/21857 Gk 29

7/29970

Sayı :30824082-610/13727297
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

06 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/29543
GK 185

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU'NUN
TBMM 7/29543 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

17 Haziran, BM tarafından "Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü" olarak kabul edilmiştir. Bu özel gün vesilesiyle, Türkiye topraklarının önemli bir bölümünün çölleşme ve kuraklık riski altında olduğu kamuoyunun dikkatine yeniden sunulmaktadır. Resmi verilere göre Türkiye topraklarının %22,5'i "yüksek" ve %50,9'u "orta" düzeyde çölleşme-hassasiyeti taşımaktadır. TEMA Vakfı ise bu oranların toplamda %73,4'e kadar yükseldiğini belirtmektedir. Sulak alanlar, biyoçeşitlilik ve iklim adaptasyonu açısından hayati öneme sahipken, küresel ölçekte sulak alanların "küçülme ve yok olma riskiyle karşı karşıya" olduğu dikkat çekmektedir. Bu veriler hem toprak kaynaklarının hem iklim direncinin zayıfladığı, sulak alanların kaybolmasının devam ettiği bir tabloyu göstermektedir. Türkiye'nin 2019-2030 Çölleşmeyle Mücadele Eylem Planı ve Bakanlığınızın izleme sistemlerine rağmen yaşanan bu tahribat, yeni değerlendirme ve politika gerektirmektedir.

Bu bağlamda;

1-Türkiye Çölleşme Modeli ve Hassasiyet Haritası'nın son güncelleme tarihi nedir? Güncel çölleşme verileri kamuoyu ve araştırmacılarla paylaşmakta mıdır?

2-Sulak alanlara ilişkin Türkiye genelindeki mevcut eylem planları ve koruma politikaları nelerdir? "Küçülme riskiyle" karşı karşıya olduğu konusunda Bakanlığınızın duruşu nedir?

3-Sulak alanların yönetimiyle ilgili olarak ÇSED Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı arasında, özellikle sulakların su rejimini bozan HES, sulama ve tarım politikalarında koordinasyon sağlanmakta mıdır?

4-TEMA ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının belirttiği üzere Türkiye'nin %50- %73'lük alanı çölleşme riski altındadır. Bu kapsamda hangi bölgeler öncelikli risk altındadır ve bu alanlar için özel mecburi politika, bütçe tahsisi veya destek programı uygulanmakta mıdır?

5-Eylem planında yer alan "Dinamik Erozyon İzleme Sistemi", "Arazi Kullanımı İzleme Sistemi" gibi teknoloji tabanlı modeller (DEMİŞ, UASİS) çalışıyor mu? Çalışma raporları periyodik olarak halkla paylaşmakta mıdır?

6-Çölleşmeyle mücadele kapsamında atıl kamu arazilerinin ağaçlandırılması, iklim- dostu tarım ve gen havuzu oluşturulması gibi tedbirlerin mevcut uygulama durumu nedir? Kaç hektar alanda, hangi bölgelerde uygulanmıştır?

7-Türkiye'nin sulak alanlar haritası içindeki kritik alanları (Örneğin Meke Gölü, Tuz Gölü, Van Gölü gibi) korumaya yönelik önlemler nelerdir? Sulak alan restorasyonunda ne kadar bütçe ve insan kaynağı kullanılmaktadır?

8-Son 2-3 yılda iklim değişikliği ve çölleşme riskine karşı Bakanlık tarafından yeni düzenlemeler (örneğin sulak alanların korunmasına yönelik yasal statü, imar politikası) hayata geçirilmiş midir?

CEVAP

Türkiye Çölleşme Modeli ve Hassasiyet Haritası 27 Mayıs 2025 tarihinde güncellenmiş olup; Bakanlığımızca verilerin kamuoyu ve araştırmacılarla paylaşılması hazırlıkları yapılmaktadır. Bakanlığımızca hazırlanan Türkiye Çölleşme Modeli ve Hassasiyet Haritası çalışmasına göre Türkiye'nin % 16,92'si çok yüksek çölleşme hassasiyetine sahiptir. Bu doğrultuda Çölleşmeyle Mücadele Ulusal Strateji ve Eylem Planı (2024-2030) kapsamında ilgili paydaşlarla çalışmalar yürütülmektedir.

Teknolojik Tabanlı olarak hazırlanmış olan “*Dinamik Erozyon Modeli İzleme Sistemi*” ile “*Ulusal Arazi Örtüsü Sınıflandırma ve İzleme Sistemi*” aktif olarak çalışmakta, veriler talep halinde paylaşılmaktadır. Ayrıca, Türkiye Su Erozyonu Haritası e-Devlet üzerinden erişime açıktır.

Bakanlığımıza tahsis edilen ve yapılan etüt çalışmaları neticesinde ağaçlandırmaya uygun olan hazine arazilerinde çölleşme ve erozyonla etkin mücadeleye maksadıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Stratejik Planı (2024-2028) doğrultusunda her yıl belirlenen miktarda ağaçlandırma çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, ağaçlandırmaya uygun başta askeri ve devlet üniversitelerinin kampüs alanlarında ağaçlandırma çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

İklim Kanunu yayımlanmış olup Orman dışı alanlarda; iklim değişikliğine uyum faaliyetleri kapsamında arazi tahribatının dengelenmesi sağlamak, çölleşme ve erozyonla mücadele ile ağaçlandırma ve toprak muhafaza çalışmaları amacıyla yutak alan oluşturulmasına yönelik fıkra yer almaktadır.